

voerd met name door de synoden en is dat Gereformeerde, Schriftuurlijk kerkrecht en waren de gevelde vonnissen juist? Wordt gehandhaafd dat de leer der vrijgemaakten ketterij is en hun vrijmaking van de bekende synodebesluiten naar art. 31 K.O. kerkcheuring?

Zie, zo kunnen wij misschien verder komen. Want wat er ook gewijzigd moge zijn, de feiten liggen daar nog en zijn niet veranderd al gingen er enige jaren over heen. En de Heere is ook niet veranderd! Wat toen Zijn goddelijke waarheid was is het nu en als de Heere toen Zijn bevel gaf: „drijft hen henen uit!“ dan geldt dat bevel nu. Van harte ben ik het eens wat me dezer dagen een broeder schreef: „Ik ben zeer voor vereniging en verlang hartstoechtelijk naar vrede. Maar alleen die vrede, die met „een kus van het recht begroet wordt“. En dat zie ik nu niet gebeuren, helaas, helaas“.

De parafraze die dr F. L. Bos intusschen gaf van zijn eigen nieuwe formule bevestigt de juistheid van deze klacht van ds C. G. Bos.

En als men leest, hoe er kalmweg gefantaseerd wordt over de schorsingen, etc., die zouden weggedaan zijn, dan staat men heelemaal verbaasd te kijken over zooveel onwaarheid.

Laat men eenvoudig vragen: mag nu iedereen doen wat in 1944 niet mocht? En mogen de toen weggezonden het nu doen? Zoo ja, dan belijde men openlijk, dat men als recht vaststelde wat geen recht, doch onrecht was. Maar een nieuwe formule presenteren is: die belijdenis verhinderen. K. S.

DE AANVANGEN VAN OOSTERBEEK.

De G. Toornvliet, redacteur van „De Strijdende Kerk“, vertelt in zijn blad (na vermelding van de eerste uitlatingen van ds B. A. Bos over de samenspreking:

Op die consciëntiekreet hebben wij in 1948 de stoute schoenen aangetrokken, zijn naar Voorburg gegaan om ds Bos te zeggen hoezeer ons zijn oproep getroffen had.

In dit gesprek werd het plan van de Conferentie van Oosterbeek uitgewerkt.

We krijgen dus eindelijk de bevestiging van wat wij al lang beweerden. Waarom werd het ons dan destijds kwalijk genomen? K. S.

WAAR BEGINT HET GEVAAR?

De G. Janssen schrijft in Kerkblad Friesland over de kerkrechtelijke belijdenis der „zes“:

Art. 31 erkent het recht van niet voor vast en bondig houden, onder beding van nader bewijs.

Van dit recht wordt hier niet gesproken, slechts van tolerantie, duldend, die toch steeds een kwestie van goedwilligheid is.

En dan wordt aan deze goedwilligheid nog een voorwaarde verbonden: de kerkelijke gemeenschap mag door de wijze van optreden der bezwaarden niet in gevaar worden gebracht.

Dat is nu geheel geredeneerd vanuit de hiërarchische gedachtegang, die eigenlijk alleen maar orde-verstoring ducht. Ik vraag: Wanneer wordt de kerkelijke gemeenschap nu eigenlijk in gevaar gebracht? Is het niet dan, wanneer er wordt ingegaan tegen het Woord van God? Is zij juist niet in dodelijk gevaar, wanneer b.v. een Generale Synode consciëntie-bindende besluiten neemt, die niet op Gods Woord zijn gegrond? Wordt dan de kerk niet naar den afgrond gevoerd?

Ik heb nog een vraag: Waar wordt de hiërarchie een halt toegeroepen, als zulk een kerkelijke vergadering — wanneer er dank zij Gods genade — bezwaar tegen haar besluiten komt, zelf mag beoordelen, wanneer bezwaarden de kerkelijke gemeenschap door hun optreden in gevaar brengen. Zal zij dit niet direct zeggen, wanneer zij van de tegenstand tegen haar besluiten ook maar enig gevaar voor die besluiten ducht?

Met deze formulering (onder c) is 't gemakkelijk alle wandaden der vroegere Synodes goed te keuren. Ik twijfel er dan ook niet aan of de Bossen, die nu eenmaal graag publiek spreken, zullen wel steeds meer

gaan goedkeuren wat door vroegere Synodes is gedaan. In het kamp van Waarheid en Eenheid komen zij vast niet terecht.

Na dit alles gelezen te hebben, vraagt men zich verwonderd af, wat een man als ds de Goede bezielt. Heeft hij niet zelf kort geleden gebruik gemaakt met zijn kerkeraad van het formele recht van ratificatie en de besluiten van Amersfoort inzake samenspreking als niet te ratificeren beschouwd en dat aan alle kerken meegedeeld?

Publiceerde ds B. A. Bos niet kort geleden een soortgelijk besluit van een kerkeraad in zijn blad?

In ons kerkverband also een ruim gebruik gemaakt van wat zij nu verwerpen.

En nog kort geleden schreef ds Bos de oude vrijmakingsgronden te handhaven!

M.i. is er niets in te brengen tegen deze nuchtheid. K. S.

KERKNIEUWS

Aangenomen naar:

Grootegast-Gerkesklooster-Stroobos, J. P. v. d. Stoel te Batavia, Nieuwer-Amstel, J. Keuning te Murmerwoude.

Bedankt voor:

Maassluis, J. J. Arnold te Vrouwenpolder.

— DEVENTER. Adres Kerkeraad: H. Ellander, Twello-scheweg 16, Tel. 2272.

— VELD. Adres Kerkeraad: W. L. Verschoor, Vijverlaan 4.

— GESLAAGD voor het Propaedeutisch examen: de heer W. Vis, Graafschap 3, Kampen.

— BERGEN OP ZOOM. Vanaf Zondag 9 April worden te Bergen op Zoom kerkdiensten gehouden, voorlopig ten huize van br J. v. Bauren, van Overstratenlaan 15, om 10 en 5.30 uur. Kerken, wier militaire leden ahier verblijven, worden dringend verzocht hiervan opgave te doen aan de Geref. Kerk te Zevenbergen. Adres: H. v. d. Put, Kantongerecht, Zevenbergen.

— KERKINSTITUEERING. De klassis Gouda-Leiden-Worden adviseerde gunstig op een verzoek van enkele broeders te Oegstgeest om te komen tot instelling van de ambten aldaar. Zeer waarschijnlijk zal dus binnenkort de kerk geïnstitueerd worden.

— DS J. v. d. WIELEN, die eenige jaren als legerpredikant in Indië werkzaam is geweest, is weer in zijn gemeente te Warfum teruggekeerd.

— HANDBOEK 1950. Volgende week zal het Handboek 1950 van „De Gereformeerde kerken in Nederland“ uitkomen. Ongeveer dus op denzelfden tijd als verleden jaar. We kunnen ons voorstellen, dat de kerken, en met name de scribas, met verlangen hiernaar uitzien, want de vele mutaties in de statistiek maken het op den duur onmogelijk nog langer met het oude handboekje te werken.

Ja, wat die statistiek betreft: zij neemt ongeveer de helft van het boekje in beslag. Dat de kerken groeien, ook in aantal, blijkt wel hieruit, dat ieder jaar meerdere pagina's voor de statistiek ingeruimd moeten worden. Allereerst zijn daar de nieuw geïnstitueerde kerken: Aalsmeer, Onderdendam, Oosterwilde (Fr.) en Suameer, terwijl ook Maracabo in West-Indië als een aparte kerk in het handboek vermeld staat. Het aantal kerken steeg dus tot 298. Ook het aantal predikanten steeg, en wel met 9 (in het handboek staat 10, doch na het afdrukken werd bekend, dat de band met Cand. G. Blijdorp, die het beroep naar Oud-Loosdrecht had aangenomen, met wederzijdsch goedvinden is losgemaakt, zodat Oud-Loosdrecht nog vacant is). De volgende kandidaten deden, sinds de verschijning van het vorig handboek, hun intrede, of zullen dit binnenkort doen: J. G. Agema (Drachten), N. Bruin (Beverwijk), K. Brünig (Mildam), D. Diddens (Wetsinge-Sauwerd), J. v. Dijk (Gees), J. de Feyter (Valthermond), J. v. d. Haar (Emmen), H. D. Herken (Onnen), C. v. Leeuwen (Tiel), W. G. Rave, (Voorthuizen), G. Roukema (Ede), P. Veldstra (Kattens), J. Verhade (Zuidwilde, Dr.), dus in totaal 13. Aan gezien 4 predikanten (F. L. Bos, M. de Goede, J. Verlaar

en M. J. Vermeer) zich onttrokken, is dus de werkelijke vermeerdering 9, zodat onze kerken thans 198 predikanten tellen. Het aantal emeritus-predikanten verminderde met 2 (Ds H. H. Schoemaker overleed, ds B. A. Bos onttrok zich), zodat dit aantal thans 14 is. Buiten vaste bediening staan ds H. Strating en ds W. G. F. v. Herwijnen. Het aantal vacatures bedraagt 102, dit is dus met 5 verminderd. Echter betekent dit niet, dat alle 102 vacatures kunnen vervuld worden, omdat hierbij ook kleine kerken gerekend zijn, die nog niet beroepen kunnen.

Het zielenaantal bedraagt thans 93345, tegen 92426 verleden jaar. Een vermeerdering van ruim 900 zielen. Als wij rekenen, dat het zielental van de kerk van Batavia en Winterswijk niet vermeld kon worden, zal dit wel rond de 1000 worden. Eenige overgangen naar de synodocratie, in aansluiting aan de agitatie Bos-Valkenbosch, zoals te Delfshaven, Bergentheim a.a. konden nog opgenomen worden. Nemen we dan hierbij ook nog in oogenschouw, dat zeer vele gezinnen — het zijn groote getallen — emigreren, dan mogen wij toch met dankbaarheid constateren, dat de Koning der kerk uitbreiding gaf, zoowel in het aantal kerken en predikanten als in zielental. Terwijl we bovenal mogen vertrouwen, dat onze kerken zich in de toekomst nog krachtiger zullen kunnen openbaren, wij ze hopelijk niet teveel meer zullen worden opgehouden door hen, wier hart niet meer bij ons was, en die deswege veel kostbaren tijd deden verloren gaan.

Na deze statistiek vindt U gegevens omtrent onze Theol. Hoogeschool met haar vele studenten; een overzicht van onze zending, verenigingen, garnizoenskerken en pers, terwijl ook weer de kerkenorde, aangevuld met enkele besluiten der oude Synoden en die van de laatste gehouden Synode van Amersfoort 1948, een plaats kreeg.

En last not least: het jaaroverzicht! Wie het leest, zegt: de aandacht van K. S. ontgaat niets. Hij voert ons mee van Ter Apel naar Axel, van Den Haag naar Kampen; spreekt over het Evangelisatiecongres en den arbeid op Soemba, den Internat. Zendingaraad en de „oecumenische synode“. Neem en lees u het zelf.

Wie het Handboek doorneemt, in het geloof, dat achter statistiek en kroniek de hand des Konings te zien is over Zijn kerk, zal ten volle beamen de slotregels van het jaaroverzicht:

„... we staan nog altijd verbaasd, evenals in 1944, over wat God ondanks ons eigen en ander kwaad ons nog geeft te zien aan concrete schatten van gemeenschap en van kracht“.

Schaft U dit boekje aan voor slechts f 1.50. v. d. L.

— EEREDIENST. De kerkeraad van Rotterdam-Charlois nam o.a. deze besluiten inzake den eeredienst: De gemeente zal, wanneer een Dienaar des Woords voorgaat, staande het votum aanhooren en den zegengroet ontvangen. Tijdens het collecteren zal niet meer worden gezongen.

Tevens besloot de kerkeraad om het gebed in de kerkeraadskamer vóór den morgen- en ná den middagdienst niet meer te doen plaats hebben.

— DS K. DOORNBOOS te Wormer zal na Pinksteren per vliegtuig naar Curaçao vertrekken, teneinde aldaar enkele maanden ambtelijk arbeid te verrichten.

— VEREENIGING VOOR EMIGRANTEN. Op 23 Febr. jl. is opgericht de „Gereformeerde Vereniging tot hulp aan Emigranten en Geëmigreerden“. Het voorlopig bestuur bestaat uit: A. Schilder, Den Haag, voorz.; S. v. Renssen, Utrecht, Poelhekkestra. 6, secr.-penn.; J. Hamoen, Den Haag; Ds J. Hettinga, Harlingen; T. Plomp, Schiedamschen dijk, v. d. Raaite, Neede.

— NAAR CANADA. Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling, dat ds J. Hettinga van Harlingen binnenkort voor eenigen tijd naar Canada gaat.

— CONGRES GEREFORMEERDE STUDENTEN. De Regelingscommissie van het Congres van Gereformeerde Studenten, dat gehouden zal worden D.V. van 19—21 April a.s. te Kampen, deelt langs dezen weg mede, dat zij alle Congresgangers op 19 April tusschen 3 en 6 uur 's middags verwacht in het gebouw van de Theologische Hoogeschool, Broederweg 15, ten einde met hun resp. gastheeren (vrouwen) kennis te maken.

Bij onze Heleentje, die nu bijna twee jaar oud is, ontvingen we vandaag nog een dochter:

HENDRICA LEONORE
LIEDEWIJ.
C. D. GOUDAPPEL.
J. GOUDAPPEL—
VAN DER HELDEN.

Delft, 8 April 1950.
De Vriesstraat 16.

De HEERE schonk ons in Zijn gunst een dochtertje en zusje

JELTJE DIRKJE.
C. STAM.
S. STAM—LEESTMA.
JANNY.

Ermelo, 10 April 1950.
Geref. Pastorie.

EEN GESCHENK

voor Vader, Broer of Verloofde
Niets passender dan een abonnement op de R.B.-SERIE. Vier boeken, gebonden voor den halven prijs, te bestellen bij Uw boekhandel of bij de uitgever

Oosterbaan & Le Cointre N.V.,
Goes.

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie f 3.—
Catechismus f 2.—
Godsopenbaring . . . f 2.—

Zalmstraat 1 - Scheveningen

EMIGREREN?

In jong gezin (omgeving Londen), waarvan vrouw Hollandse, bestaat gelegenheid voor huis-houdelijk onderlegde jonge dochter, de Engelse taal goed te leren. Brieven Rotterdamseweg 119, Delft.

KERKERADEN, VOORLICHTINGSCOMITÉ'S ATTENTIE!

De voorraad overdrukken van den „OPEN BRIEF“ van Prof. Veenhof, welke in „De Reformatie“ van 25 Maart j.l. voorkwam, is haast uitverkocht. Echter kan bij voldoende bestellingen nog een herdruk plaats vinden. Het is mogelijk de brochure, die een minimum afname van 10 exemplaren 20 ct. per stuk kost, beschikbaar te stellen voor 15 ct. bij minstens 50 exx. en voor 10 ct. bij minstens 100 exx.

Bestelt heden! Uitsluitend bij vooruitbetaling per postwissel of op giro 537347 t.n.v. H. H. v. d. LINDEN, Tulpstraat 62a, Goes.

Het Comité tot verspreiding van goedkope Gereformeerde lectuur.

Eind volgende week verschijnt:

HANDBOEK 1950

van de Geref. Kerken in Nederland
onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER

Behalve de statistiek der Kerken en het Jaaroverzicht van de hand van den Redacteur, vindt U ook ditmaal weer opgenomen de geheele Kerkenordening, aangevuld met de belangrijkste besluiten van de Gen. Synode van Amersfoort. De prijs bedraagt f 1.50 ingenaaid; f 2.50 gecartonneerd met wit papier doorschoten.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES
POSTGIRO 36000

GEVRAAGD.

In Enschedé wordt in een gereformeerde middenstands-gezin met kinderen gevraagd:

zelfstandige hulp in de huishouding

Goede beloning. Voor het ruwe werk en de was is een werkster aanwezig. Brieven aan „Justus“, Varvikaingel 6, Enschedé.